

Obsah

30

2026

Kolem

třicítka člověk
obvykle začíná
přemýšlet o ro-
dině. Vstřebává

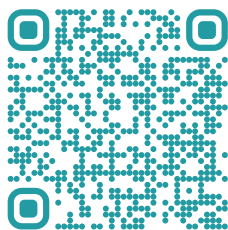
první povýšení. Občas tančí na distanc s lady Responsibility. A zaznamenává první, mírně šejdrem letící, vlaštovky stárnutí, nad nimiž ovšem může ještě pár let mávat rukou a užívat si další večírek až do rána.

No jo, ale co s tím, když se po třicáté zrodí nový SPIN? Vždycky trochu stejný, a přitom pokaždé jiný a unikátní. Na velké bilancování nás v redakci neužije – v DNA SPINu je zakódováno, že se neohlížíme zpět, ale řešíme, co se děje. Lépe pak, co se dít bude. Takže: co bude dál se SPINem? Návrh zrušit úvodníky, protože je stejně čte jen málokdo, mi kolegové zatím rozmlouvají s tím, že je to spíše moje přání než vůle čtenářů. Bůh suď, tohle necháme do května otevřené. Rozhovory určitě zachováme – víme jistě, že vás baví. A ostatní rubriky? Dejte nám prosím vědět, co máte, či nemáte rádi. A také co byste rádi nového. Buď na můj mail, nebo přes společensky akceptovanou estetickou vraždu v podobě QR kódu o kousek níž. SPIN tu není pro naše potěšení. Děláme ho pro vás, aby vás inspiroval a přinášel užitek. Snad se nám to bude dařit dál.

PS: Když nic jiného, určitě si v jubilejním čísle přečtete rozhovor s Jarkou Glassey, předsedkyní našeho mezinárodního poradního sboru. Je o tom, co by měla VŠCHT zcela konkrétně udělat, aby nebyla v budoucnu jen úctyhodnou vzpomínkou na minulost.

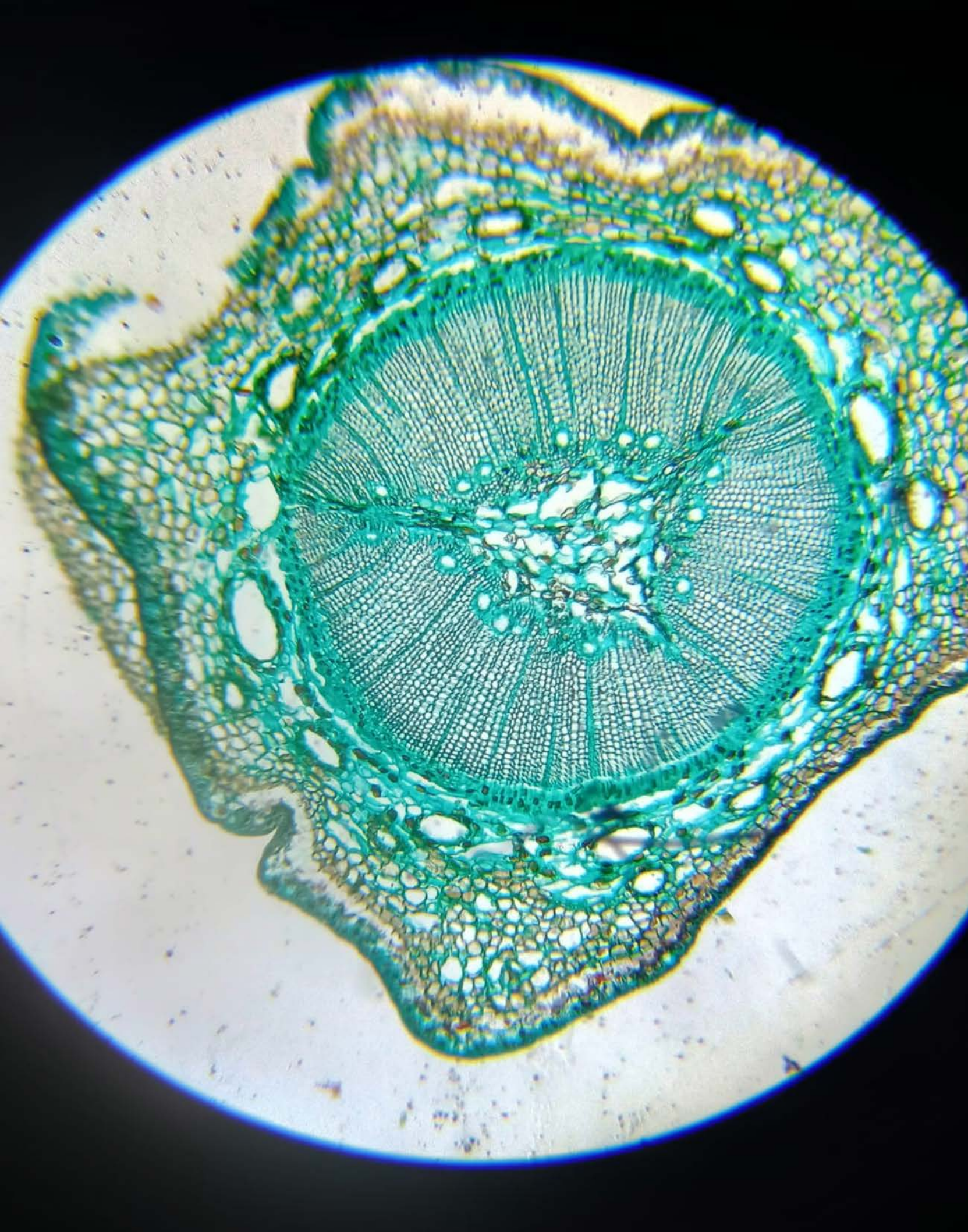
Michal Janovský

3	Pod mikroskopem
4	Rozhovor s Jarkou Glassey
9	Knižní inspirace
10	Rozhovory: Petr Zámotný a Pavel Jeníček
15	Hledá se
16	Rozhovor s Annou Vanluchene
21	Ohlédnutí
22	Nenechte si ujít
23	Klub pedagogů
24	Culture shock
25	Absolvent
26	Nové strategické priority
29	Z hloubi duše
31	Zákoutí
32	Co na to doktor Kachekran?

Redakce
Šéfredaktor
Kontakt na redakci
Design a sazba
Spolupráce
Foto na obálce
Jazyková korektura

Jakub Drahonský, Jan Kříž, Lumír Košař, Jonáš Priškin, Anna Průšová, Bára Pultar Uhlíková
Michal Janovský
michal.janovsky@vscht.cz
Annemarie Havlíčková
Jolana Lukešová, Jan Havlík, Vladislava Kůželová, Lenka Balíková, Iva Algerová, Petra Lipová
Jáchym Predota
Hana Baryllová

Dlouhodobě úspěší jen univerzity, které uvnitř spolupracují

Michal Janovský
Foto: Karolína Tůmová

Jarka Glassey, předsedkyně Mezinárodního poradního sboru VŠCHT Praha, popisuje v rozhovoru pro SPIN zajímavý paradox: kvalita školy je vysoká, prestiž reálná — ale bez kritické velikosti a společného směru se univerzita zadrhne na místě a nebude konkurenceschopná. Srovnává situaci se západní Evropou, detailněji pak s univerzitou v britském Newcastlu, kde se dlouhá léta věnuje chemickému inženýrství.

Co považuje Mezinárodní poradní sbor (MPS) za největší přednosti naší školy?

VŠCHT sledujeme s kolegy z poradního sboru již poměrně dlouho. Vědecké výsledky jsou opravdu výborné a škola i někteří vědci mají v rámci Evropy opravdovou prestiž. Na vysoké úrovni je též kvalita výuky. Na druhou stranu se s kolegy pravidelně podíváme nad tím, proč tady tolik zapojujete doktorandy do výuky, když máte zcela výjimečný poměr studentů na pedagoga. Tuším, že to vychází na nějakých 13 studentů na pedagoga. Naše domácí univerzity jsou spíše na hladině 30 studentů na vyučujícího. Na jednu stranu je fajn, že studenti dostávají takovou péči, jsou s tím ale spojeny také určité nevýhody, protože máte hodně vysoké personální náklady a velké zapojení doktorandů, s čímž je spojeno nižší procento včasného ukončení Ph.D.

Co bychom mohli z vašeho pohledu dělat na VŠCHT lépe?

Dnes jsme s členy poradního sboru začali schůzku krátkou konverzací na téma posledních evaluačních zpráv IEP EUA a MEP z roku 2025. Shodli jsme se, že nás v nich nic nepřekvapilo. Ve zprávách jsou stejné věci, které jsme vypíchli i my před šesti lety, kdy jsme školu hodnotili v rámci MEP 2019. A to je velice zajímavé. Zdá se, že výzvy zůstávají pořád stejné, protože změnám brání něco systematického. Je jasné, že vzdělávací systém daný státem je v určitém smyslu limitující, stejně jako financování vysokých škol. Ale jsou věci, které řešení mají a navrhuji ho všechny hodnotící zprávy včetně poradního sboru. Na prvním místě bych uvedla hlubší míru spolupráce a posílení centrálního řízení. Na VŠCHT, přestože umí v mnoha směrech spolupracovat, pořád někde platí: Tohle je moje fakulta, na tu nám nesahejte. A katedra? Na tu už vůbec ne, ta je „mým královstvím“. Jenže vzájemná spolupráce je v dnešní univerzitní realitě mnohem efektivnější. V angličtině to přesně vystihuje věta: You have to grow the cake to get a bigger piece. Osobně si myslím, že spolupráce v rámci VŠCHT je jen začátek, dalším krokem by měla být hlubší spolupráce v Kampusu Dejvice a s Akademií věd. Víím, že si lidé řeknou – a co naše samostatnost

a akademická svoboda? Ale taková je realita dneška. Dlouhodobě uspějí pouze ti, kteří spolupracují, a tím se stávají „většími a silnějšími“.

Kudy vede cesta ke změně myšlení celé instituce?

Jde jednoznačně o velice citlivou otázku, protože ve finále se jedná o lidi. Nejenom o jejich samostatnost a odborné naplnění, ale také o jistotu práce. Když začneme mluvit o spolupráci, integraci a efektivitě, lidé okamžitě řeknou: Počkej a nebudou mě chtít nakonec vyhodit?

Management změny musí být velice opatrný. Lidé by měli hned na začátku slyšet, že vůbec nejsou zbyteční. Jenom je potřeba, aby dělali něco, co pomůže celku víc. Z osobní zkušenosti z Newcastlu mohu říct, že je to opravdu náročné. Vzhledem k finanční situaci na anglických univerzitách jsme i my přišli o několik lidí, a většinou těch nejlepších, protože je odradila nejistota kolem změny. Ale opustili nás také lidé, kteří chtěli nadále dělat všechno tak, jak jsme to dělali už celé desetiletí, a nechtěli brát na vědomí seizmické změny, ke kterým došlo jak ve společnosti, tak i ve vyšším vzdělávání. Krok číslo jedna je každopádně dohodnout se v rámci univerzity, proč se má spolupracovat, s kým, jaké výsledky spolupráce či integrace přinese, jak se budeme dělit o výsledky. Na tom musí panovat shoda a nesmí to být nařízeno samo od sebe svrchu.

Protože změna bez vysvětlování a spolupráce s jejími reálnými vykonavateli končí katastrofou.

Dám vám hezký příklad. Na mé univerzitě se vedení pokusilo zavést minimální výkonové požadavky na každého akademika v kategorii vědecké výstupy, finanční přínos z grantů, objem výuky atd. Když s tím začali, upozornila jsem člena vedení, aby si s lidmi nejprve promluví, aby jim všichni rozuměli a věřili jim. Každý na univerzitě plně chytřích lidí pochopí, když za nimi přijdete a řeknete: Univerzita má méně a méně peněz, protože nám vláda nic nedává. Potřebujeme přinést víc peněz přes výzkum, proto-

že studentů k nám už tolik nechodí. Jak to uděláme? Máš nějaký návrh? Co by pro tebe bylo přijatelné minimum? Zkusili jsme si to na naší katedře a světe div se: Náš návrh na výkonové požadavky byl o dost vyšší než návrh, který nám chtěli původně vnutit... Lidé rádi fungují pozitivně, synergicky, jde o to, dát jim k tomu příležitost.

Jak byste srovnala dnešní život na univerzitě v Anglii a ČR?

V Anglii je jiný vzdělávací systém. ČR funguje na bázi boloňského systému, tedy tříletý bakalář jako obecnější příprava a dva roky magistr. U nás je bakalář respektovaný a zcela legitimní konec studia, takže absolvent může jít a začít okamžitě pracovat v oboru. Kdo chce, může ještě rok pokračovat a studovat integrated master program.

Co se týče kvality vzdělávání, a teď porovnávám jenom oblast inženýrství, v níž se pohybují, jsou naše univerzity srovnatelné. Pokrýváme stejné oblasti studia, přístupy k pedagogice jsou také docela podobné. Společnou máme i snahu o kontinuální zlepšování kvality. V oblasti výzkumu by se mohlo zdát, že to máme s granty snazší s ohledem na velikost rozpočtů našich zemí. Ale není to tak. Anglická vláda zavedla tzv. full economic costing, což znamená, že musím ocenit v rámci projektu úplně všechno včetně energetických nákladů na laboratoře, přístroje atd. A často je můj návrh dražší než z jiné anglické univerzity, a tím pádem nemám šanci na financování, téměř bez ohledu na vědeckou kvalitu. Naše úspěšnost se od zavedení tohoto systému hodně snížila, takže jsme byli nuceni zaměřit se hlavně na evropské granty, kde se však úspěšnost také značně snížila. A tam si myslím, že jsou navzdory dobré pověsti VŠCHT anglické univerzity ve výhodě – jednak máme historicky více dlouhodobých kontaktů, jednak jsme v konsorciích žádaným partnerem. A bez konsorcií dnes nemáte šanci.

Jak se liší systém řízení britských univerzit od toho, který znáte z ČR?

Zásadně rozdílné je postavení rektora. V Anglii je hlavou univerzity s velkými pravomocemi a hlavní odpovědností. Fakulty

samozřejmě mají svůj rozpočet a autonomní rozhodování v některých oblastech, ale strategické směřování a pokyny rektora musí respektovat. V Česku, ale i na Slovensku, je rektorát často figurativní. Odpovědnost má velkou, ale pravomoci malé. To se ale pak těžko cokoli řídí. Jak může cokoli fungovat jako celek, když se každá katedra nebo fakulta rozhoduje za sebe, někdy bez ohledu na okolí?

Tohle prostě musíte jako VŠCHT nějak zvládnout a změnit, jinak dlouhodobě neporostete tak, jak byste měli. Chci zdůraznit, že nemluvíme o kvalitě, která je tady vysoká. Mluvíme o tom, že existuje kritická velikost univerzity, která odlišuje ty stagnující od rostoucích a prosperujících.

Dále je v Anglii, a nejenom tam, mnohem větší institucionální tlak na výstupy a prokazování přínosu, nejen ve výzkumu. Neexistuje, že ze získaného grantu můžete navýšit plat sobě i kolegům. Já také musím shánět granty, ale finanční benefity jsou pro mě i mou skupinu velmi malé. Konsekvence systému v ČR je zřejmá – zakládá určitou nerovnost mezi těmi, kteří skvěle učí, ale nemají takový vědecký výkon, a lidmi úspěšnými ve výzkumu s nízkým pedagogickým výkonem. V Anglii se s touto nerovnováhou také trochu potýkáme, ale nerovnost určitě není taková.

Co dalšího je v oblasti řízení univerzity za Lamanšským průlivem jinak?

Individuální hodnocení dosažení cílů a společné plánování těch na další rok. V Newcastlu, a nejenom tam, je zaběhaná praxe, že si každý rok musím promluvit se svým nadřízeným o výsledcích své práce, o cílech do budoucna a jak se tyto cíle shodují se strategickými cíli univerzity. Plus jaké mám jako akademik potřeby pro další rozvoj, jaké potřebuji školení, co mě omezuje v dosažení vlastního maxima. Vedoucí katedry absolvuje stejný rozhovor s děkanem a ten s rektorem. Je to také příležitost, kdy nadřízený pracovník může znovu vysvětlit vizi a strategii univerzity. A prodiskutovat základní očekávání. Možná byste se divil, kolik lidí neví, co se od nich vlastně očekává. Víme, že na VŠCHT to někteří lidé dělají, ale zdaleka ne všichni.

Měříte nějak výkony akademiků?

Pomocí aplikace, která je otevřená a transparentní. Jako akademik vím, kolik času dávám na vzdělání, na výzkum, kolik na administrativu. A také vím, jak si stojím v porovnání s průměrem zbytku katedry i fakulty, což mi opravdu hodně pomáhá. Data ostatních jsou samozřejmě anonymní, statistiky konkrétní osoby vidí pouze nadřízený.

Jak máte nastaveny motivační systémy?

Máme tři hodnotící kategorie – věda a výzkum, výuka a tzv. citizenship neboli co dělám pro univerzitu a společnost. Pokud mám v jedné z oblastí skutečně výjimečné

výsledky, které doložím, a ve zbytku jsem pořád celkem dobrá, mohu si požádat o bonus nebo o povýšení. Druhá možnost finanční odměny je, že jsem ve všech třech oblastech výborná.

Do hodnocení vědy se promítají nejenom příjmy z grantů a publikace, ale také mezinárodní uznání, takže musím prokázat, že mě zahraniční organizátoři zvou na konference, jsem v různých komisích atd. Kromě finančního ocenění se pořádají také slavnostní večery, kde se sejde s vedením univerzity za účelem oslavy vašich výsledků. Jde o prosté lidské uznání, že děláte svou práci dobře. A kolikrát to má větší efekt než finanční odměna.

Můžete porovnat studenty v Anglii a u nás?

Na toto téma jsme se dnes bavili s kolegy z poradního sboru. Shodli jsme se, že studenti jsou si napříč Evropou už hodně podobní, ti ze středu Evropy se nebojí ptát a mluvit, mají vybudované sebevědomí. Zároveň jsme ale konstatovali, že je současná generace evropských studentů hodně odlišná od doby před deseti dvaceti lety. Dříve se šlo na univerzitu s tím, že se primárně chci naučit obor, zjistit maximum možného, abych mohla odvádět dobrou práci. Nejdřív byly na řadě povinnosti, a když zbyl čas, tak trochu zábavy. Dnes u nás určitě narostlo procento těch, kteří chtějí na univerzitu, protože si to tu hlavně užijí a nějak získají diplom. A to navzdory vysokým školním poplatkům, jež se studentům v Anglii hromadí jako dluh, který pak musí splatit.

Jako členka Royal Academy of Engineering jste se podílela na nedávné iniciativě Engineers 2030, která mimo jiné definuje, jaké budou požadavky na povolání inženýra na konci desetiletí. K čemu jste dospěli?

Všichni jsme si již pár let uvědomovali, že technické znalosti, kterých učíme opravdu hodně, inženýrovi v reálu nestačí. Věděli jsme, že potřebuje i jiné kompetence, ale nikdy se to pořádně nepromítlo do vzdělávacích plánů. Spíš se to bralo tak, že inženýr vyřeší problém, zoptimalizuje systém, ale nežádej po něm, aby s tebou mluvil nebo řešení někomu veřejně vysvětloval. O případných etických nebo environmentálních důsledcích spojených s navrženým řešením nemluvě. Základem vzdělávání budoucích inženýrů samozřejmě zůstane hluboká technická znalost. K ní se nově přidá koncept tří P – People, Planet, Prosperity. Výstupy inženýrské činnosti by měly brát zřetel na všechny dané kategorie. Nestačí tedy vymyslet řešení, které přinese peníze, ale zároveň ohrozí občany nebo bude velmi nešetrné k planetě. K povolání inženýra budou přirozeně potřeba i výborné digitální kompetence a schopnost práce v týmu.

Jak toho chcete dosáhnout? Na VŠCHT probíhá intenzivní debata, jaké další dovednosti naši absolventi potřebují, ale

často skončíme v momentě, kdy vymyslíme spoustu tzv. professional skills, ale s odkazem na nezbytnost technických znalostí málokdo dovede vypustit cokoli z tradičních předmětů výuky.

Ano, je a bude to velmi složité. Samozřejmě musíme učit technické předměty, ale určitě je půjde učit tak, že do nich požadované dovednosti navíc implementujeme. Úkoly a cvičení určitě lze zadávat pomocí digitálních či designových nástrojů, lze je řešit v týmu, lze přidat podmínku, že navržené řešení musí být environmentálně neutrální a že ho člověk musí obhájit před kolegy. Když budeme učit v kontextu reálné praxe, studentům nově definované požadavky přijdou časem úplně přirozené. A nebudou k tomu potřebovat speciální předmět, který se v lepším případě našprtají na zkoušku a za měsíc zapomenou.

Vaší odborností je biochemické inženýrství – čemu konkrétně se věnujete?

V celé své akademické kariéře se věnuji především zrychlování vývoje a optimalizaci (bio)procesů pomocí modelování, včetně first-principle, AI, ML a hybridních modelů. Tyto přístupy využíváme také v dalších procesech – potravinářských, specializované chemické výrobě, např. katalyzátorů a vysoce hodnotných výrobků. Spolupracuji přitom aktivně s průmyslem, hlavně farmaceutickým, kde se nám povedlo často výrazně zkrátit dobu vývoje nových biofarmaceutik, např. monoklonálních protilátek a cell gene therapy produktů.

Proč upřednostňujete spolupráci s průmyslem před základním výzkumem?

I když by bylo nádherné dostat Nobelovu cenu za nějaký fundamentální objev, mě vždy motivovalo, když jsem viděla konkrétní realizaci našich výsledků v průmyslové praxi. Se společnostmi, které se k nám vrací dlouhá léta, vyvíjíme modelové rámce a řešení, které fungují v reálných výrobních podmínkách, což doopravdy není snadné. Simulovaná data se většinou poměrně lehce upraví tak, aby vám model dal odpověď, v jakou doufáte, ale informace z měřicích zařízení ve velké fabrice dají vašemu modelu

pořádně zabrat. Často musíte vyvinout alternativní řešení přípravy a zpracování dat. To je pro mě zkrátka mnohem zajímavější.

Na jaký svůj výsledek/technologie/objev jste nejvíce pyšná?

Tady vás asi překvapím. Nejvíce hrdá jsem na skutečnost, že jsem během kariéry pomohla vzdělat více než 3000 chemických inženýrů a přes 100 doktorandů. Tito mladí odborníci mnohonásobně znásobili dopad jakýchkoli technologií, které jsem osobně nebo se svou skupinou vyvinula.

Ano, samozřejmě, získali jsem s kolegy několik mezinárodních ocenění i za naši výzkumnou práci, jsem na ta ocenění velice hrdá – naposledy jsem například získala „IChemE Global Award winner in Process Automation and Digitalisation category“ ve špičkové konkurenci velkých mezinárodních byznysových lídrů (*Aramco Americas, ExxonMobil, PETRONAS atp. – pozn. red.*). Ale moji absolventi, kteří se mnou navíc léta po ukončení studia udržují kontakt, jsou pro mě největším potěšením a profesionální satisfakcí. Společná posezení u kávy nebo skleničky téměř vždy začínají vzpomínkami na to, jak jsem jim dala během studia zabrat. A končí tím, jak jim to teď velice pomáhá v praxi. Když vidím, jak jsou úspěšní a jaký pozitivní dopad mají na společnost, doopravdy to zahřeje srdce akademika.

Co vás v současné fázi kariéry žene kupředu?

Okolnosti mi umožnily zbavit se intelektuální frustrace a užívat si intelektuální stimulace tím, že mohu pracovat v oblasti zlepšování vzdělávání chemických inženýrů na mezinárodní úrovni prostřednictvím organizací, jako jsou RAEng a IChemE, že se mohu zapojovat do mezinárodních akreditací a různých komisí, jako byla zmíněná Engineers 2030. Od ledna 2026 jsem se navíc stala prezidentkou EFCE. Mentoring mladých akademiků a studentů nicméně nadále zůstává mou velkou odměnou i motivací zároveň. A konečně mám také více času na výzkum, který si s kolegy opravdu užívám.

Physics for Cats

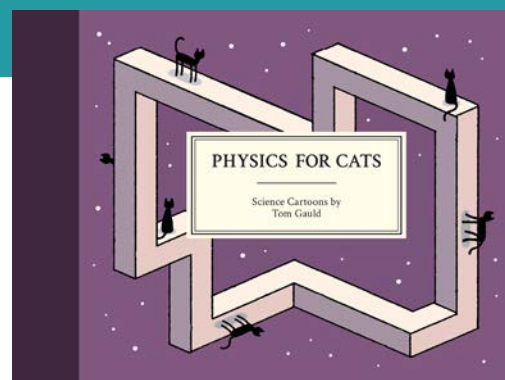
Tom Gauld

| Jan Havlík

Kdo čeká netradiční učebnici fyziky, bude okamžitě vyveden z omylu. *Physics for Cats* je čerstvě vydaná sbírka krátkých vědeckých stripů, které Tom Gauld původně kreslil pro *New Scientist*. V minimalistické kresbě a s typicky suchým britským humorem se tu střídají černé díry a CERN s každodenními vědeckými rituály, jako je publikování, granty, konference, (ne)fungující experimenty i nekonečné ladění metodiky. A samozřejmě kočky jako ideální modelový organismus pro absurdní myšlenkové experimenty.

Přestože se většina stripů dotýká přírodních věd, Gauldův humor je překvapivě přístupný i nevědcům. Řada gagů funguje čistě situačně a stojí spíš na chytrém nápadu než na vysvětlování. Určitou slabinou je však samotná forma. Jde o sbírku stripů původně určených do časopisu a při čtení na jeden zátaž může humor postupně ztrácet účinek. Nejlépe proto funguje jako knížka na krátké dávky, ke kávě nebo mezi měřeními v laboratoři. Některé vtípky jsou navíc mířené na čtenáře, kteří se v pojmech aspoň trochu orientují, takže ne každý panel sedne každému. Pro akademické prostředí je to ale přesně ten typ oddechovky, ve kterém se mnoho lidí pozná. Ideální dárek pro kolegu ze spřáteleného ústavu nebo pro kohokoli, kdo má rád, když se i seriózní věda umí na chvíli zasmát sama sobě.

Knižní inspirace

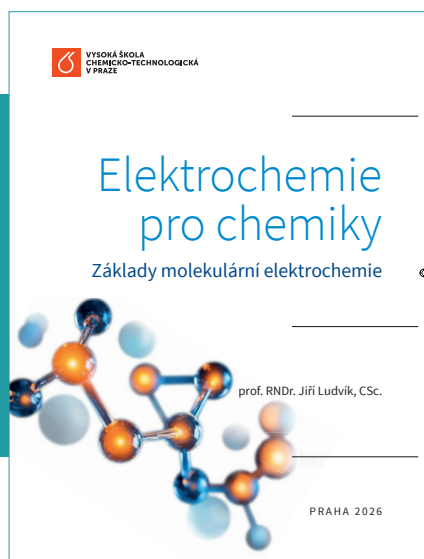

| Nakladatel: Drawn & Quarterly / Canongate, 2025

Nové publikace CIS

Elektrochemie pro chemiky Základy molekulární elektrochemie

prof. RNDr. Jiří Ludvík CSc.

Skripta *Elektrochemie pro chemiky* jsou koncipována jako první seznámení se s disciplínou zvanou elektrochemie, tedy chemie pomocí elektrického proudu. Důraz je v nich kladen na pochopení základních (elektro)chemických principů a souvislostí. Představují elektrochemii jako alternativní či doplňující experimentální přístup k detailnímu výzkumu chemických oxidačně-redukčních reakcí a jejich mechanismů na molekulární úrovni. Jsou tedy určena především studentům (od střední školy až po doktorská studia), ale stejně tak i všem chemikům v základním i aplikovaném výzkumu, jakož i pedagogům, tedy všem, kteří se s elektrochemií ještě nesetkali a chtějí se o ní a o jejím využití něco dozvědět.

FTOP a FCHT povedou opět profesoři Jeníček a Zámostný

Michal Janovský

Foto: Romana Borovičková, Jonáš Priškin

Na konci roku 2025 obhájili své pozice ve volbách děkanů Fakulty chemické technologie a Fakulty technologie ochrany prostředí. Profesoři Petr Zámostný a Pavel Jeníček neměli protikandidáty a dostali od volitelů jednoznačné mandáty v realizaci svých programových prohlášení. Co se jim za uplynulé čtyři roky povedlo a jaké dluhy si přenášejí do dalších let? Co je ve funkcích překvapilo a jaké změny chystají? A co je společně ve vedení fakult nejvíce trápí?

Petr Zámostný: Naše fakulta je silná. Musí umět vzhlížet ke hvězdám

Co považujete za hlavní výsledky svého prvního funkčního období v roli děkana FCHT?

Za nejdůležitější považuji udržení stability fakulty v období, které nebylo úplně jednoduché, i když na první pohled mohlo vypadat jako pokračující konjunktura. Měnily se vize rektorů, docházelo k relativně dramatickým změnám ve struktuře studijních programů, řešila se koncepce doktorského studia. Kromě toho v první polovině funkčního období končil velký projekt Nanorobots, což bylo spojeno s významnými personálními změnami. Přesto si fakulta udržela vysoký vědecký výkon, který se rozkládá aspoň trochu rovnoměrně napříč různými obory, podařilo se stabilizovat, ale i zvýšit zájem o naše bakalářské programy. Posílila se také spolupráce s průmyslem – výnosy z doplňkové činnosti vzrostly zhruba z 18 na 22 milionů korun ročně, což vypadá jako „drobné“ s ohledem na celkový rozpočet, ale představuje to prostředky, z nichž můžeme hradit spoluúčasti projektů. Zakládáme první spin-offy. A v neposlední řadě se výrazně zlepšila propagace fakulty – dnes jsme viditelnější a daří se nám lépe komunikovat, co fakulta skutečně dělá a jaké má výsledky.

Celkově se ukázalo, že fakulta je silná jako celek a dokáže se vypořádat i s poměrně silnými destabilizujícími impulzy zvenčí. To vše se zúročilo v nadmíru úspěšném hodnocení Mezinárodním evaluačním panelem v závěru funkčního období.

Co se naopak úplně nepovedlo?

Osobně jako největší selhání vnímám to, že se mi nedaří omezovat, natož snižovat administrativní a manažerskou zátěž fakulty,

ústavů i jednotlivých zaměstnanců. Možná to souvisí s tím, že jsme poměrně úspěšní ve vědě i pedagogice, a proto máme relativně méně sil na zvládnutí administrativně-manažerské stránky fungování fakulty. Administrativní zátěž je bohužel na VŠCHT obecně vysoká a podpora ze strany centrálních pracovišť není vždy jednotná ani dostatečně kvalitní. Fakulty jsou obecně vtahovány do kompetenčních sporů rektorátních pracovišť, nebo naopak některá nová pracoviště fakulty spíše úkolují, než aby zátěž snížily. To jsou věci, které fakultu stojí hodně energie a času a přitom nemají jednoduché řešení na úrovni jednoho děkanátu. Samozřejmě se nedaří řešit nedostatek prostor pro další rozvoj fakulty a jejích pracovišť. To bych nicméně neoznačoval tak, že se něco nepovedlo. Je to omezení, které je dané historicky, a celkové zlepšení je během na dlouhou trať i za nerealistického předpokladu dostatku financí, natož v kontextu reálné situace institucionálního financování VŠ. V tomto jsme ovšem podle mne všichni (celá VŠCHT) společně.

Co vás ve funkci děkana překvapilo?

Jak zásadní roli hraje komunikace. Nejde ani tak o velká strategická rozhodnutí, ale o každodenní tok informací – který je nutný pro řízení kompetencí a nastavení procesů. Chod školy je poměrně složitý a komplexní, a i když jsem před nástupem do funkce děkana byl již nějakou dobu vedoucím ústavu, byl jsem překvapen, kolik různé agendy se musí řešit i jen pro udržení stavu věcí, natož v případě nějaké zásadní změny vnějších podmínek.

Jaké jsou vaše priority pro další funkční období?

Základní filozofie zůstává stejná jako nadpis článku před čtyřmi lety – nejsem revolucionář. Chci zachovat to, co funguje, a postupně zlepšovat oblasti, kde máme rezervy. Prioritou je udržet vysoký vědecký a technologický výkon fakulty a zároveň se více zaměřit na propagaci a pedagogiku v navazujícím magisterském studiu, které se postupně stává strategickým těžištěm. Bylo dosud bráno jako něco samozřejmého, co navazuje na studium bakalářské a případně předchází

studiu doktorskému, nicméně v současných podmínkách si musíme zvyknout na to, že podstatná část studentů nebude do navazujícího programu přicházet z vyladěného bakalářského programu stejné koncepce, ale odjinud, třeba i ze zahraničí, a pokračování v doktorátu ve stejném oboru rozhodně nebude automatické. Musíme se více otevřít těmto novým jevům.

Ve vědě i dalších tvůrčích činnostech mi nejde jen o horizont jednoho volebního období. Fakulta musí umět vzhlížet ke hvězdám – tedy formulovat cíle, jejichž naplnění přesahuje čtyři roky, i když kroky k nim děláme postupně a realisticky. Z tohoto pohledu dává smysl podpora velkých projektů poměrně úzkého zaměření, které mají potenciál na sebe nabalit další aktivity a posunout nás výše. Velký důraz chci klást na systematickou propagaci a budování značky FCHT tak, aby obraz fakulty navenek odpovídal skutečnému významu jejích výsledků. Stejně tak na smysluplnou internacionalizaci – nikoli plošnou, ale cílenou a ekonomicky udržitelnou. V neposlední řadě považuji za klíčovou personální stabilitu a kariérní rozvoj mladší a střední generace akademiků, s důrazem na pochopení toho, že otázky „co může fakulta udělat pro akademika“ a „co může akademik udělat pro fakultu“ jsou dva neoddelitelné aspekty, které musí zůstat v rovnováze. I v tomto směru chci jako součást fakulty jít osobním příkladem.

Chystáte v novém funkčním období nějaké zásadní novinky?

Nechci slibovat radikální změny. Spíše půjde o evoluční vývoj – stabilizaci a vyhodnocení restrukturalizovaných studijních programů a postupnou adaptaci na situaci, kdy může dojít ke snížení financování vědy z národních programů. To bude vyžadovat větší flexibilitu a promyšlené využívání lidských i finančních zdrojů fakulty. Výraznější změnu jsem však zahájil již na konci minulého funkčního období, a to rozšířením vedení fakulty a lepší distribucí agendy mezi proděkany. Považuji to za jednu z mála realistických cest, jak dlouhodobě zajistit kvalitní řízení fakulty v prostředí, kde jsou manažersky zdatné osobnosti často silně vytíženy vědeckou činností nebo vedením ústavů. Sníže-

ním a jasnějším vymezením proděkanských agend lze podle mého názoru nejen stabilizovat chod vedení fakulty, ale zároveň systematicky připravovat nové osobnosti pro její budoucí řízení.

Jak byste si přál, aby fakulta vypadala ve chvíli, kdy budete funkci děkana předávat?

Rád bych předával fakultu, která bude vědecky silná, pedagogicky sebevědomá a personálně stabilní. Instituci s jasně definovanými rolami a odpovědnostmi, funkční administrativní podporou, otevřenou spoluprací, ale zároveň schopnou říci „ne“ nevýhodným či jednostranným nabídkám. A také fakultu s jasnou identitou a dobrým jménem nejen uvnitř VŠCHT, ale i navenek – fakultu, jejíž akademici nebudou vnímáni jen jako soupis publikací a citací, ale jako odborné i morální autority.

Je něco, co byste chtěl kolegům a studentům vzkázat?

Fakulta chemické technologie má mimořádně silný lidský potenciál – nejen v několika excelentních týmech, ale v široké základně kvalitních akademických, technických i administrativních pracovníků. Mojí největší ambicí není fakultu řídit shora, ale vytvářet podmínky, aby se dobré věci mohly dít přirozeně. Pokud se to daří, považuji to za největší úspěch vedení fakulty.

Rád bych kolegy vyzval k většímu zapojení do oblasti komunikace a propagace fakulty. Ukazuje se, že právě zde má fakulta velký potenciál, ale zároveň potřebuje jasnou koordinaci a dlouhodobější koncepci. Jsem proto otevřený tomu, aby se z řad akademické obce přihlásili zájemci o roli proděkana pověřeného propagací, popularizací a komunikací. Tato role by měla zahrnovat budování značky FCHT, zlepšování komunikace mezi vedením, ústavu a studenty a aktivní řešení problémů, které často vznikají nedostatečným tokem informací. Bez obsazení této pozice nebude vedení fakulty úplné. Budu proto rád, pokud se ozvou kolegové, kteří mají chuť a kapacitu se této agendy ujmout, a pokud tato iniciativa vznikne přirozeně zdola, na základě skutečné motivace a kompetencí.

Pavel Jeníček: Společná výuka se špičkovými univerzitami zvyšuje kvalitu naší výuky

Když se ohlédnete, co byste označil za objektivní úspěchy vašeho předešlého funkčního období?

Především bych chtěl zdůraznit, že úspěchy předešlého období souvisí nejen s mojí činností, ale především se skvělou prací mých kolegů na fakultě: proděkanů, vedoucích ústavů, pracovníků děkanátu a mnoha dalších. Z mého pohledu lze za úspěch považovat spojení dvou ústavů zaměřených na paliva do jednoho, který aktuálně patří k nejvýkonnějším nejen na fakultě, ale i v rámci univerzity. Nesporným úspěchem bylo i zahájení výuky ve druhém mezinárodním magisterském programu na fakultě v rámci Erasmus Mundus (IMATEC – International Master in Technology and Management for Circular Economy). To přispělo významnou měrou k zastavení poklesu počtu studentů na naší fakultě. Společná výuka se špičkovými evropskými univerzitami pak podle mého názoru zvyšuje také kvalitu naší výuky. Velmi dobrý ohlas měly také oslavy 70. výročí založení fakulty.

Co se naopak úplně nepovedlo a proč?

Velké rezervy stále vidím v zapojení mladé generace do řízení fakulty, což byl jeden z hlavních bodů programu, se kterým jsem nastupoval do funkce děkana. Počítal jsem s nárůstem počtu habilitací našich mladých kolegů, ke kterému nedošlo. Samozřejmě jsem si vědom, že je to dlouhodobý úkol, který přesahuje jedno volební období, ale zůstává určitým dluhem. Je nutné, abychom na ústavech nacházeli schopné a zdravě ambiciózní kolegy a pomáhali jim v odborném růstu. To zůstává pro mne i vedoucí ústavů jednou z priorit pro další období.

Jaké jsou další priority pro vaše další funkční období?

Mezi hlavní priority pro další funkční období patří udržení přátelské a kolegiální atmosféry na fakultě, která je nezbytná pro kvalitní spolupráci, otevřenou komunikaci a dlouhodobou motivaci zaměstnanců i studentů. Dobré mezilidské vztahy vytvářejí stabilní prostředí, ve kterém lze efektivně řešit odborné i organizační výzvy.

Další důležitou oblastí je racionalizace výuky. Cílem není její omezení, ale zpřehlednění struktury, lepší koordinace mezi předměty, odstranění zbytečných duplicít a větší zapojení moderních metod využívajících možností AI. To povede k efektivnější výuce a zároveň uvolní kapacity vyučujících pro výzkumnou a organizační činnost.

Za zásadní považuji také optimalizaci pracovního zatížení napříč fakultou. Je nutné systematicky rozprostřít povinnosti mezi více lidmi, více zapojovat mladší kolegy a do-

sáhnout míry zátěže, která je dlouhodobě udržitelná.

Poslední prioritou je cílené vytváření podmínek pro růst nových osobností schopných vést projekty a týmy, což posílí odborný profil fakulty, její stabilitu i konkurenceschopnost.

Je něco, co vás ve funkci děkana překvapilo nebo zaskočilo?

Nabízí se odpověď, že člověka, který více než dvacet let působí na VŠCHT ve vedení ústavu nebo fakulty, by nemělo nic překvapit ani zaskočit. To ale samozřejmě není pravda. Vývoj vysokého školství je velmi dynamický a ovlivňuje ho stále více vnějších vlivů. Pokud mám uvést aspoň jeden konkrétní příklad, pak je to především míra obtížnosti a velmi omezený manévrovací prostor děkana při snaze omezit nebo aspoň zmírnit neustále narůstající byrokratickou zátěž. Překvapilo mě, jak málo reálných nástrojů mám k dispozici, abych mohl efektivně zasahovat

proti administrativním požadavkům, které se na pracovišti postupně vrství a stále více zatěžují akademickou i odbornou práci.

Jak byste si přál, aby fakulta fungovala, až budete za čtyři roky funkci děkana předávat?

Rád bych na konci svého funkčního období viděl FTOP jako stabilní, sebevědomou a moderní fakultu, která je vnímána jako respektovaná a důvěryhodná instituce, jejíž odborné výsledky, vzdělávací činnost i společenský přínos mají skutečný a dlouhodobý dopad/impakt na národní i mezinárodní úrovni. Impakt zde chápu nejen ve smyslu publikačních výstupů a vědeckých ukazatelů, ale především jako schopnost spolupracovat směr vývoje oboru, být vyhledávaným partnerem pro spolupráci, přitahovat kvalitní studenty i zaměstnance a být přirozenou autoritou v odborných diskusích a strategických projektech.

Akademickému senátu bude předsedat Radek Cibulka

Akademický senát VŠCHT Praha zvolil na svém ustavujícím zasedání nové vedení. Předsedou se stal profesor Radek Cibulka, za místopředsedy si senátoři zvolili doktora Pavla Pokorného, docentku Petru Loveckou a za studentskou část inženýrku Petru Třešňákovou. S výjimkou posledně jmenované působili v těchto funkcích i v předešlých letech. Senátoři zvolili také předsedy výborů. Hospodářský výbor povede docent Miloslav Lhotka, vědecko-výzkumný výbor doktorka Lucie Pokorná a pedagogický výbor docent Luděk Jelínek. Volby do senátu se konaly v prosinci 2025.

Akademický senát je samosprávným zastupitelským akademickým orgánem VŠCHT Praha. Má 27 členů, z toho každá fakulta VŠCHT Praha je zastoupena 4 akademickými pracovníky a 2 studenty, celoškolní ústavy pak 2 akademickými pracovníky a 1 studentem. Funkční období členů akademického senátu z řad akademických pracovníků je tříleté, funkční období členů z řad studentů dvouleté.

Hledá se

Další volné pozice a detaily uvedených nabídek naleznete na vscht.cz → Úřední deska → Kariéra na VŠCHT Praha → Výběrová řízení

PRÁVNÍK/PRÁVNÍČKA – 962 (plný úvazek)

- Činnosti vyplývající z právní agendy školy – zejména smluvní agenda – běžné provozní smlouvy (o dílo, kupní, nájemní, darovací, o spolupráci), smlouvy specifické (smlouvy o využití výsledků výzkumu a vývoje, smlouvy o účasti na řešení projektů, memoranda o spolupráci, NDA, MTA, CDA, licenční smlouvy), správní řízení, tvorba vnitřních předpisů, agenda související s univerzitním vydavatelstvím (licenční a editorské smlouvy, autorskoprávní ochrana děl)
- Nabídka je určena i pro osoby s kratší právní praxí.

Požadavky:

- Ukončené právnické vzdělání v magisterském studijním programu
- Spolehlivost, samostatnost, výborný psaný projev, komunikační, organizační a analytické schopnosti

Nástup: ihned

Kontakt a detailní informace: jolana.lukesova@vscht.cz

PRÁVNÍ ASISTENT/PRÁVNÍ ASISTENTKA – 962 (úvazek plný/částečný)

- Činnosti vyplývající z právní agendy školy – zejména podpora činnosti právníků a administrativněprávní výpomoc v sekretariátu rektora

Požadavky:

- Ukončené právnické vzdělání v magisterském studijním programu nebo student 4. či 5. ročníku právnické fakulty v magisterském studijním programu
- Spolehlivost, samostatnost, výborný psaný projev, komunikační, organizační a analytické schopnosti

Výhodou:

- Zkušenosti v oblasti vysokého školství či jiné veřejné instituce
- Zájem o správní právo

Nástup: dohodou

Kontakt a detailní informace: jolana.lukesova@vscht.cz

SAMOSTATNÝ/Á REFERENT/KA PRO EKONOMICKÝ ODBOR – FINANČNÍ ÚČETNÍ – 971 (úvazek plný/částečný)

Požadavky:

- VŠ vzdělání ekonomického směru
- Znalost účetnictví podmínkou
- Znalost Microsoft Office
- Spolehlivost, samostatnost, pečlivost, komunikační a organizační schopnosti

Nabízíme:

- Smlouva na dobu určitou s možností prodloužení
- Zaměstnanecké benefity (příspěvek na stravování, příspěvek na penzijní připojištění, jazykové kurzy a odborná školení, firemní rekreační zařízení, dětský koutek, možnost parkování pro zaměstnance, MultiSport karta), 6 týdnů dovolené

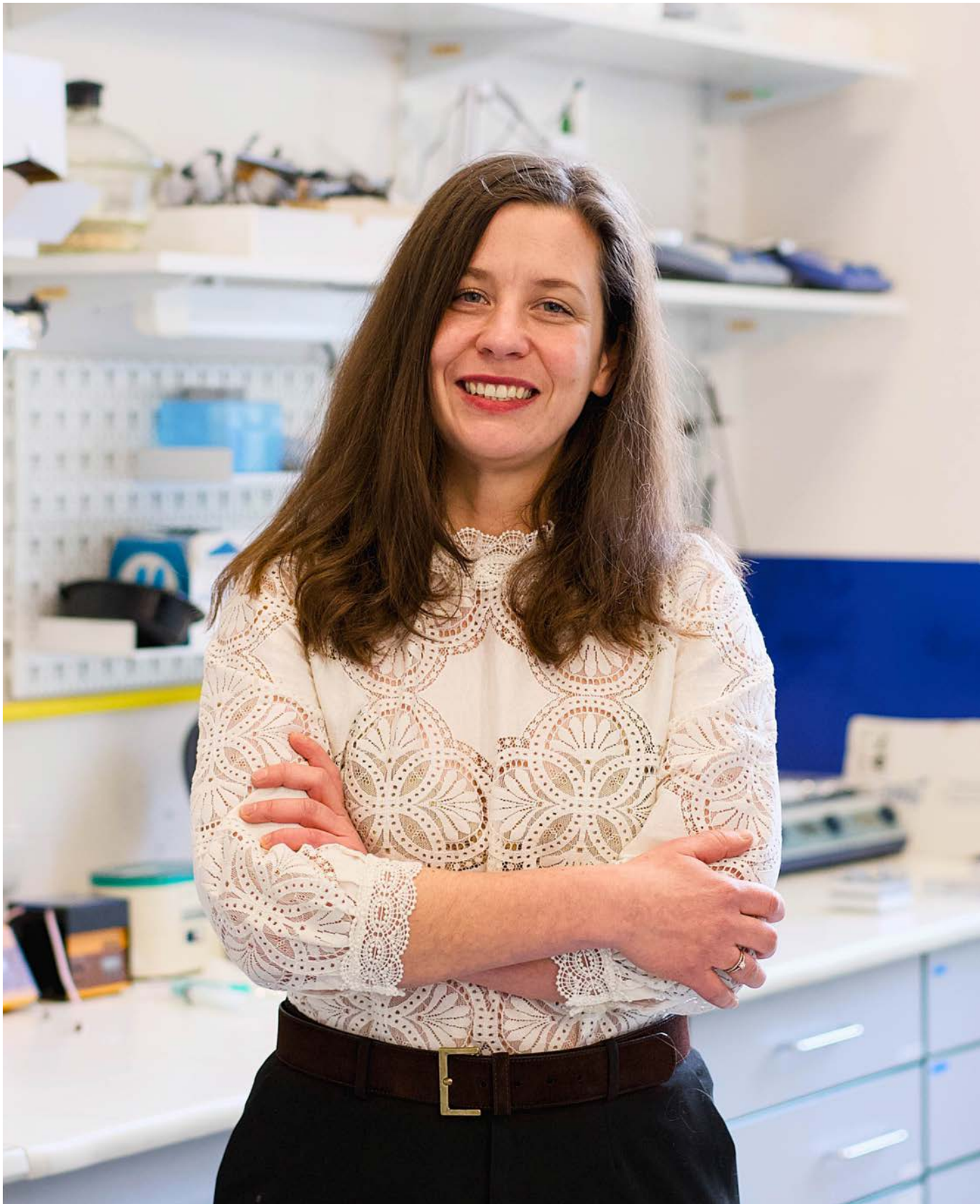
Nástup: dohodou

Kontakt a detailní informace: jolana.lukesova@vscht.cz

Na startovací grant jsem čekala dva roky a napsala deset verzí projektu

Jakub Drahonský
Foto: Tomáš Balický

Anna Vanluchene z Ústavu chemického inženýrství na VŠCHT Praha získala prestižní startovací grant Fondu Dagmar Procházkové. Finanční podporu pro vytvoření vlastního směru ale nezískala hned napoprvé. V rozhovoru popisuje, jak zpracovala deset verzí projektu Illuminating Flow, který spojuje fotokatalýzu s průtočnými reaktory pro farmaceutickou syntézu. Vysvětluje, proč považuje vytrvalost za klíčovou při žádostech o granty, jak mezinárodní zkušenosti ovlivnily její přístup k vedení týmu a jak její výzkum může snížit závislost chemického průmyslu na fosilních palivech a dovozu z Číny.

Co pro vás znamenalo udělení grantu Fond Dagmar Procházkové?

Považuji to za velký úspěch. Je to první injekce financí, která mi umožní skutečně se osamostatnit, založit vlastní výzkumnou skupinu a financovat studenty, abych mohla pořádně začít.

Jaké byly vaše předchozí zkušenosti s granty?

Během doktorátu jsem měla cotutelle (mezinárodní doktorát pod dvojím vedením) financovaný grantem francouzské vlády. Potom jsem pracovala na AV ČR a získala Marie Curie pro postdoc v zahraničí (MSCA – program Marie Skłodowska-Curie Actions). Samotná myšlenka projektu vznikla přibližně před dvěma lety a od té doby ji postupně rozpracovávám a přizpůsobuji různým grantovým výzvám. Za tuto dobu jsem připravila zhruba deset různých verzí návrhu. Grant Fondu Dagmar Procházkové jsem loni nezískala, letos už byla žádost úspěšná.

To asi vyžaduje velkou dávku trpělivosti a vytrvalost.

Určitě, zároveň úspěšnosti u většiny grantů dlouhodobě klesají. Ale jako motivační příklad uvedu příběh Timothyho Noela, belgického profesora chemie žijícího v Holandsku. O prestižní ERC grant (Evropská rada pro výzkum), který patří mezi nejžádanější v Evropě, žádal sedmkrát, žádný neúspěch ho však nezlomil a nakonec uspěl a otevřel dveře k masivnímu financování. Přitom už tehdy patřil ke světové špičce v oboru a svou cestu otevřeně popsal na svém blogu [*ref – odkaz na konci rozhovoru*].

Jaké z toho plynou rady pro další uchazeče o granty a začínající výzkumníky?

Začít včas, hodně číst, nevzdávat se a hlavně žádat opakovaně. Učit se z odmítnutí a překonat možnou frustraci z neúspěchů. A číst blogy a knihy úspěšných, kde najdete nejen oslavný výsledek jejich práce, ale také trnitost jejich celé cesty. Postavit svůj tým a laboratoř je samozřejmě bez financí nemožné. Já sama stále doufám, že se mi v budoucnu podaří dosáhnout na ještě větší granty.

Jak vám mezinárodní zkušenosti ovlivnily vědecký přístup?

Moc a v několika rovinách. Různé laboratoře učí dělat věci jinak, získáváte pestré zkušenosti s fungováním institucí. Vidíte pozitivní motivaci lidí, ambicióznost bez negativit, zapojení do institucionálních záležitostí, otevřenost a spolupráci s firmami (tech transfer, spin-offy). Důležité je především otevřít si obzory – vyjet do ciziny vnímám jako nutnost. Nejvíc si odnáším drive, velkou podporu a myšlenku, že výkon nemusí být jen o metrikách, ale třeba i o věrnosti tématu.

Čím se zabývá projekt „Illuminating Flow: Transport Phenomena in Photocatalysis“ pro laika a v čem je unikátní?

Většina dnešního chemického průmyslu je stále založena na tepelných procesech a fosilních palivech. Fotochemie umožňuje elektřifikaci, kdy zdrojem energie jsou fotony dodávané LED diodami, které mohou získávat elektřinu z obnovitelných zdrojů. Současný výzkum se soustředí hlavně na chemické reakce a jejich mechanismy, já se však jako chemický inženýr zaměřuji na návrh procesů a reaktorů vhodných pro průmyslové využití. Ve vsádkových reaktorech světlo rychle slábne se vzdáleností od zdroje, takže se velká část reakční směsi neosvítí. Průtočné reaktory tento problém řeší, ale přínášejí nové výzvy, jako je práce s pevnými katalyzátory a následné škálování výroby a dosahování větší produkce požadovaných chemikálií v daném měřítku.

Lze si to představit jako průhlednou trubku s katalyzátorem na stěnách, na které svítí světlo a kterou protékají reagující látky. Projekt je unikátní důrazem na inženýrské řešení a celkovou efektivitu procesu.

K propojení fotokatalýzy s transportními jevy vás tedy inspirovala díra na trhu?

Přesně tak. Propojuji své zkušenosti: mikrofluidiku, fotokatalytickou degradaci organických látek (AV ČR), syntézu na postdocu. Samotná myšlenka není nová a farmaceutické firmy mají o „zelenější“ fotochemii velký zájem, ale v praxi zatím často chybí odpoví-

dající inženýrské řešení a aparatury pro průmyslové využití.

Jaké jsou praktické aplikace a na jaké látky se zaměřujete?

Převážně farmacie a na syntézu tzv. fine chemicals (speciální chemikálie), což jsou často stavební kameny pro výrobu léčiv. Má to i geopolitickou rovinu, tzn. méně závislosti na dovozu z Číny a udržitelná syntéza v Evropě tam, kde to dává ekonomický smysl.

A jaké chemikálie to mohou konkrétně být?

Například stavební bloky pro pokročilé syntézy, sloučeniny připravované trifluoromethylačními reakcemi nebo produkty oxidačních reakcí se singletovým kyslíkem. Zároveň se zaměřujeme na reakce, které jsou v klasickém provedení méně bezpečné nebo technologicky náročné a kde mohou nové přístupy, jako je fotochemie v průtočných reaktorech, přinést vyšší bezpečnost a lepší kontrolu procesu. Samozřejmě nejde o univerzální řešení pro všechny typy reakcí.

Cíl projektu?

Mám v plánu rozjet funkční laboratoř a výzkumný tým, vytvořit kvalitní experimentální data na vybraných molekulách a na jejich základě se snažit budovat spolupráci s průmyslem. Bez dat nelze za firmami přijít jen s myšlenkou. Během tří let bych chtěla mít výsledky, které bude možné reálně prezentovat a dále rozvíjet.

Jaké jsou hlavní výzvy v transportních jevech během fotokatalýzy?

Metodika pro opakovatelnost experimentů je ve fotochemii relativně náročná a dopředu neočekávatelné překážky při stavění aparatury. A pak scale-up z mikrolitrů na větší měřítko.

Jaká bude metodologie a jak velké jsou mikroreaktory a jejich průtok?

V návrhu metodologie mám dva rozdílné směry – mikroreaktory o velikosti laboratorního sklíčka. Pomocí laseru si uděláte struk-

tu, tu si musíte odlít a udělat mikroreaktor. Což umožňuje rychle upravovat geometrii reaktoru. Tato metoda samozřejmě není aplikovatelná v průmyslu, ale je ideální pro studium transportních jevů a přesná měření. Druhá část jsou reaktory, které jsou průtočné cely. Ty už jsou větší, přibližně 15 x 15 centimetrů, a jejich průtoky jsou v řádech mililitrů za hodinu. Jde o výchozí měřítko, které budeme v průběhu projektu dále zvětšovat.

Průtok mikrolitru za hodinu a průmyslové potřeby jsou velký rozdíl. Nebude to v provozu fungovat jinak?

Při výzkumu nám půjde zatím o to, studovat samotné jevy, a škálování budeme řešit až později. Získaná experimentální data navíc budeme kombinovat s počítačovými simu-

lacemi, které pomohou navrhnout vhodné podmínky pro větší měřítko. U některých vysoce hodnotných fine chemicals mohou být tato měřítka v kombinaci s kontinuálním provozem nebo paralelizací reaktorů již prakticky využitelná.

Jaké katalyzátory budete používat a jak je budete uchycovat na stěnách reaktoru?

Zaměřuji se na heterogenní fotokatalýzu a používat budeme především grafitický nitrid uhlíku a jeho pokročilejší modifikace. Jde o polovodičové materiály, které lze relativně jednoduše syntetizovat a jsou vhodné pro imobilizaci na skleněné stěny reaktorů. Klíčovou částí projektu je právě i vytvoření stabilní katalytické vrstvy pro dlouhodobý průtočný provoz. Pro zvýšení kontaktu reagujících látek s katalyzátorem budeme

zvažovat i vícefázové režimy, například probublávání plynu, abychom narušili jinak laminární tok.

Proč jste si vybrala tento obor a Ústav chemického inženýrství?

V době mého postdocu v Belgii byla na ústavu vypsaná pozice odborného asistenta, a to mě zaujalo a na pozici jsem se přihlásila. Vystudovala jsem zde od bakaláře po část doktorátu a ústav mám ráda. Na bakaláři jsem studovala jsem obor Chemie.

Máte s někým spolupráce?

Máme spolupráci s VUT Brno, kteří se zaměřují na vytváření vrstev a imobilizaci katalyzátoru na skle, dále s Ústavem chemických procesů AV ČR. A co se týče organické syn-

tézy, jsme propojeni s Gent University (stáž postdoc). Zároveň jsme s kolegyní Violou Tokárovou získaly GA ČR grant ve spolupráci s VUT Brno a Masarykovou univerzitou, přičemž naše část projektu se zaměřuje na využití průtočných reaktorů pro fotochemické reakce a na testování antibakteriálních vlastností fotokatalytických materiálů. A píšu další granty, kde se snažím o budování nových spoluprací.

Jak vidíte budování samostatného výzkumného směru na VŠCHT?

Začala jsem rekonstrukcí prostor, které mi byly přiděleny, a postupným budováním týmu. Důležité pro výzkum je mít Ph.D. studenty, jednoho už jsem přijala a další Ph.D. studenty budeme nabírat. Kromě budování

skupiny si budu zajišťovat další financování skupiny do budoucna, takže psát další granty. Je důležité na financování skupiny myslet dostatečně dopředu.

Jaký typ studentů hledáte?

Laboratoř a tým, který budu, bude velmi multidisciplinární, stejně jako oblast, které se věnuji. Proto hledám studenty, které láká opravdová multidisciplinarita. Pokud například mají znalosti z inženýrství, ale nevadí jim trochu čistá chemie. Jeden student nemusí a ani nemůže obsáhnout vše, tudíž budu ideálně mít tým složený z různých lidí s rozdílným odborným zázemím. Motivovaný DIY typ studentů, kteří raději než repetitivní měření něco sami nadšeně postaví nebo vymyslí. Organický nebo analytický

chemik u nás ale také najde uplatnění. Pokud se studentů téma nějak dotýká, mohou se mi určitě ozvat a otevřená jsem i mezifakultní spolupráci.

Jak byste popsala svou cestu k fotokatalýze/chemickému inženýrství?

Obor Chemie mi dal široký rozhled, postupně jsem vyrazovala a vybrala inženýrství. Zaujalo mě svou logičností a bylo to pro mě v tu dobu nejjednodušší na uchopení. Více než samotné studium mě ale vždy bavilo pracovat na projektech. Už na bakaláři mě velmi bavily a zaujaly projekty ve skupině profesora Štěpánka, kde jsem se ale věnovala něčemu naprosto odlišnému než nyní. K fotochemii jsem se dostala až během působení na Akademii věd ČR a následně jsem se na postdoktorandském pobytu věnovala elektrochemii. Současné zaměření je tak přirozeným propojením všech oblastí. Zároveň jsem vnímala silný důraz na nutnost osamostatnit se a vrátit se na ústav s vlastním, odlišným výzkumným tématem, což je podle mě důležitá a správná podmínka pro založení vlastní výzkumné skupiny.

Co je pro vás největší výzvou projektu?

Přechod z postdoca na vedoucí pozici je pro mě velká změna, o které se podle mě málo mluví. Znamená to posun od vlastní experimentální práce k vedení týmu, plánování, delegování úkolů a motivaci studentů. Z praktického hlediska je pak jednou z hlavních výzev převod reakcí z mikroměřítek do funkčních systémů, konstrukce reaktorů, imobilizace katalyzátorů a vůbec potvrzení, že tento směr má dlouhodobě smysl a že je v něm budoucnost.

[Odkaz na článek z rozhovoru zde:](#)

Gaudeamus Praha
Leden 2026

Tým propagátorů, který za
VŠCHT Praha vyhrál 1. místo
v soutěži o nejlepší expozici

Foto: Adam Fiedler

Laureáti Cen rektora 2025 na
Adventním koncertě VŠCHT Praha
16. 12. 2025

Foto: Vojtěch Masojídek

Nenechte si ujít!

Únikovka Šípkův pohár

březen | VŠCHT Praha

Třetí ročník nové aktivity v rámci Šípkova poháru! Aktuální informace najdete na Instagramu školy.

Veletrh pracovních příležitostí Chemconnect

14. 4. 2026 | VŠCHT

Projdí si stánky firem, pobav se s vystavovateli o svých možnostech, nasbíreš kontakty a třeba si i domluvíš práci. Pokud máš nějaké otázky, neváhej se na stáncích zeptat, všechny firmy se na tebe moc těší!

Bude přítomen i doprovodný program – workshopy, prezentace firem, talkshows.

Lesamáj

6. a 7. 5. 2026 | Kampus Dejvice

První den (6. května):

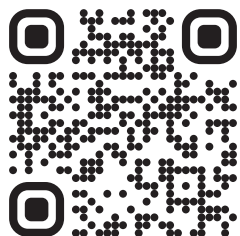
Workshopy, věda, přednášky, to bude úterý 6. května. Ideální příležitost pro všechny, kteří chtějí načerpat inspiraci, poznat nové věci a užít si uvolněnou atmosféru.

Druhý den (7. května):

Připravte se na tradiční lesamájový program! Těšit se můžete na korunovací Veličenstev, májový průvod, studentskou vesničku a samozřejmě stage a šapitó, kde bude znít hudba až do noci.

Deskoherní seminář

Každý čtvrtek od 17:00 | Café Prostoru (Alexandrie)

Máš-li chuť, zastav se za námi si zahrát něco z naší nabídky her, popřípadě můžeš přinést něco, co bys chtěl/a ukázat ostatním. Zvána je široká veřejnost, takže se neboj vzít s sebou přátele či příbuzné.

Více informací na webu www.udkh.cz nebo na facebookové události.

Cross Campus

22. 4. 2026 od 14:00 | Kampus Dejvice

11. ročník tradičního štafetového běhu Cross Campus. Stejně jako v loňském roce bude rozdělen do kategorií na ženy, muže a mixy a bude možné se přihlásit do souboje fakult ČVUT.

Kampusový štafetový závod je tradičním sportovním kláním, během kterého si můžou poměřit síly studenti a zaměstnanci všech institucí Kampusu Dejvice. Běh je otevřený pro veřejnost, takže se nebojte zapojit i své kamarády nebo rodiče! Poběží se po klasické dráze dlouhé cca jeden kilometr ve čtyřčlenných družstvech formou štafety. Startuje se ve 14:00 prvním slotem (slot = max 15 týmů), další sloty následují po půlhodině.

Foto: Karolína Tůmová

Inspirujte se!

Nabídka Klubu pedagogů pro rok 2026

Klub pedagogů vstupuje s novým rokem 2026 do další etapy své činnosti a navazuje na pravidelná setkání vyučujících nad tématy, která nás zajímají i trápí. Sdílení dobré praxe může přinést nejen inspiraci pro naši pedagogickou práci, ale i konkrétní odpovědi na problémy spojené s výukou.

Nový rok přináší další příležitosti ke společnému setkávání, sdílení zkušeností a rozvoji pedagogických dovedností. Klub pedagogů pro vás v roce 2026 připravuje několik diskusních setkání, na která jste srdečně zváni:

27. 3. 2026 | B2319 | Setkání Klubu pedagogů

Jak studenty podporovat během psaní závěrečné práce?

Setkání bude zaměřeno na práci se studenty při vedení bakalářských a diplomových prací. Společně se zamyslíme nad tím, kde leží hranice mezi zodpovědností studenta a naší pedagogickou rolí, jak objektivně hodnotit práci studenta, jak nastavit efektivní komunikaci a co dělat v situacích, kdy student nedodrží domluvené termíny.

22. 5. 2026 | B2319 | Setkání Klubu pedagogů

Výuka v zahraničí očima studentů a vyučujících: inspirace, rozdíly a zkušenosti

Diskusní setkání s absolventy zahraničních univerzit, věnované sdílení zkušeností s výukou v mezinárodním kontextu. Společně se podíváme na to, v čem se zahraniční přístupy liší od těch našich, co může být inspirativní a co naopak oceňujeme na českém akademickém prostředí. Kromě jarních termínů plánuje Klub pedagogů také dvě podzimní setkání, jejichž datum bude upřesněno.

Na **září/říjen 2026** připravujeme workshop s názvem „*Tipy a triky, jak začít první přednášku*“, zaměřený na to, jak studenty hned od začátku zaujmout, nastavit jasná pravidla a očekávání, efektivně komunikovat a srozumitelně je uvést do problematiky předmětu.

Druhé setkání se uskuteční na přelomu listopadu a prosince 2026

a bude věnováno příkladům dobré praxe ve využívání e-learningu. Zaměříme se na netradiční a pokročilé formy e-learningového obsahu (např. interaktivní moduly H5P, workshop, kniha...), na možnosti grafické úpravy kurzů a jejich didaktický dopad. Diskutovat budeme i o tom, jak e-learning efektivně využít pro zatraktivnění výuky, podporu aktivního zapojení studentů a lepší organizaci kurzu.

Těšíme se na společná setkání, otevřené diskuse a sdílení zkušeností napříč fakultami i obory. V případě dotazů nás kontaktujte na klubpedagogu@vscht.cz.

Klub pedagogů
VŠCHT Praha

Cultural shock

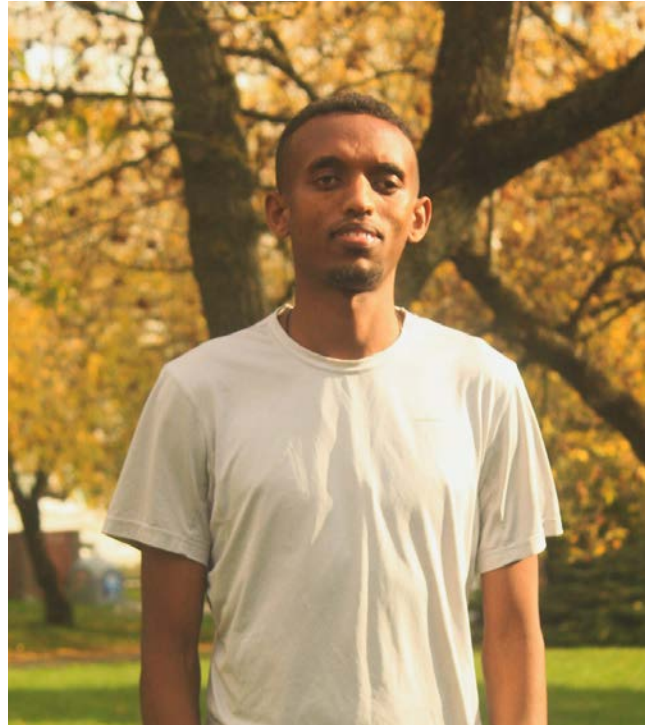
Fekadu Mazengiaw Bogale IMATEC programme

My journey to UCT Prague began with a clear mission: to join the IMATEC program. I was drawn to its ambitious scope in promoting environmental sustainability and the opportunity to study at a consortium of prestigious, historical institutions, including UCT Prague, the University of Oviedo, and Åbo Akademi University. Arriving from Ethiopia in September, I felt I was stepping into a new world of scientific challenge and cultural discovery.

One of the most defining parts of my experience has been the unwavering support from the university. This began long before I arrived; during the application process, officers from the Department of International Relations were incredibly supportive, guiding me through every step. Once on campus, their dedication continued, making a complex international move feel manageable. This was further enhanced by the Erasmus Student Network (ESN UCT Prague). Their collaboration with the university provided a warm welcome, helping new international students navigate everything from administrative paperwork to social integration.

One of my first “shocks” was the sheer efficiency of the city. Back home, I had studied the map and worried that the commute from the dormitory to the university would be long and exhausting. However, thanks to Prague’s incredible transportation network, the distance ended up feeling like nothing. I quickly became fascinated by “Prague etiquette”. I noticed how everyone instinctively stands on the right of the escalator to let those in a hurry pass on the left, and how pedestrians strictly keep to the right on the sidewalk. These small details reflect the organized and respectful atmosphere of the city.

Then, there is Czech beer culture. Seeing how central pivo is to life in Prague was fascinating. It isn’t just a drink; it’s a social bridge. Whether in a historic pub or at a student gathering, beer serves as the ultimate catalyst for great conversations and relaxation after a long day study.

While my studies officially began in the warmth of September, a major cultural milestone arrived in the late November: I saw snow for the first time. Watching the city transform into a white landscape was a magical experience that I will never forget. It added a layer of wonder to a semester that was already intellectually stimulating.

Outside the classroom, the most profound part of this semester has been the people. Sharing this time together with classmates and students from all parts of the world has been one of the best experiences I have ever had. We are a global family, learning from each other’s diverse backgrounds while working toward a greener future.

My next mission: As I am finishing this amazing first semester, I feel a deep sense of gratitude. The city of Prague has been a perfect host. Now, I am ready for my “next mission” at the University of Oviedo in Spain, carrying the lessons, the friendships, and the spirit of UCT Prague with me.

Elena Bartošková
manažerka kvality a udržitelnosti
v Jacobs Douwe Egberts

Absolvent

Jmenuji se Elena Bartošková a působím jako manažer kvality a udržitelnosti v Jacobs Douwe Egberts. Káva a čaj. Dvě komodity, které mě a snad každého studenta neodmyslitelně provázely během studia, se nakonec staly i předmětem mého profesního života. Na VŠCHT jsem studovala obor Chemie a analýza potravin. Moje studium, mimoškolní aktivity i vášně pro kofeinové nápoje mě dovedly až na místo, kde denně ochutnávám novinky trhu, spolupracuji na tvorbě

nových produktů, starám se o informace určené spotřebitelům, ale i o zlepšení udržitelnosti firemních procesů.

I přes moje prvotní rozhodnutí nezůstávat u studovaného oboru jsem se nakonec k potravinám vrátila. Po ukončení studia jsem nastoupila jako marketing brand manager, tedy mimo cokoli, s čím jsem měla za předešlých pět let zkušenosti. Byla jsem ze studia otrávená a chtěla jsem za ním udělat tlustou čáru. Po dvou letech mi ale přišla nabídka vrátit se zpět k oboru a já ji s radostí přijala a musím vám říct, že to bylo skvělé rozhodnutí. Kromě kvality potravin, sensorického hodnocení nebo komunikace se spotřebiteli jsem se začala věnovat i udržitelnosti. Znalosti ze školy a zkušenost s marketingem a businessovým prostředím zaklaply do sebe a já se vrhla do tvorby strategie udržitelnosti pro středoevropský cluster, rozběhla cyklus školení o kávě a čaji pro zaměstnance a měla možnost pravidelně rozšiřovat svoje znalosti v legislativních požadavcích, zbožíznalství, ale i soft skills. Někdy není od věci vykročit mimo své pohodlí, získat na věci pohled s trochou odstupu a najít vlastní cestu v ustálených procesech.

Když se před kolegy zmíním, že jsem studovala VŠCHT, často se dočkám překvapených a obdivných výrazů. Škola má mezi lidmi a zaměstnavateli pověst náročnosti a dobré kvality absolventů a je to dobrý startovací bod pro vstup na pracovní trh. Tu náročnost jim potvrzují, nejednou si vzpomenu na zkoušku z fyzikální chemie, u které jsem propotila i ponožky, nebo na úvodní laboratoře anorganické chemie, kde málokdo věřil, že tu školu dostuduje. Na druhou stranu ráda vzpomínám na Erasmus, který jsem strávila v Norsku v Trondheimu, na UNI-ART a kamarády ze studentských spolků nebo na slunečné dny v Dejvickém kampusu a společné studijní večery v NTK. VŠCHT mi ukázala, že se můžu naučit opravdu cokoli, že důležitější než encyklopedické znalosti je pochopení principů a že nejdůležitější ze všeho jsou lidi, se kterými pracujete a kterými se obklopujete.

Seznamte se: Nové strategické priority do roku 2030

Iva Algerová, Michal Janovský

Vedení naší univerzity stanovilo šest střednědobých strategických priorit pro řízení a rozvoj VŠCHT Praha v následujících pěti letech. Jejich realizaci podpoří škola finančním příspěvkem z Programu na podporu strategického řízení veřejných vysokých škol pro roky 2026 až 2030 (v souhrnné výši 173 milionů Kč) s dofinancováním z jiných zdrojů.

Strategické priority určilo vedení školy na základě analýzy současného stavu a potřeb univerzity a také s ohledem na strategické priority MŠMT. Analytické vstupy poskytly závěrečné zprávy z nezávislých externích hodnocení. Ta absolvovala škola v uplynulém roce hned tři, přičemž v hlavní roli byli vždy zahraniční odborníci na oblast vysokého školství (IEP EUA, MEP 2025, MICHE 2025).

Snaha o špičkový výzkum a co nejkvalitnější vzdělávání studentů jsou přirozenou DNA naší univerzity. Na jejich realizaci směřuje většina institucionálních prostředků a lidského potenciálu. I nové priority proto

reflektují aktuální výzvy a příležitosti z oblastí, které mají zásadní dopad především na kvalitu vzdělávání, výzkumu, ale i službu společnosti a celkovou konkurenceschopnost VŠCHT Praha.

Jejich realizace přinese zvýšení kvality řízení a efektivitu procesů, posílení mezinárodní konkurenceschopnosti školy a lepší adaptaci na legislativní a společenské změny. Při stanovování priorit byl rovněž zohledněn jejich pozitivní vliv na generování dalších zdrojů příjmů univerzity, resp. úsporu provozních nákladů.

Strategické priority VŠCHT Praha s plánovaným využitím prostředků z PPSŘ 2026–2030

1 – Chemie srozumitelně • Propagace a popularizace chemie a podpora její moderní výuky • Profesní rozvoj zaměstnanců průmyslových partnerů
2 – Internacionalizace – cesta ke globální konkurenceschopnosti • Zvýšení kompetencí studentů i zaměstnanců internacionalizací
3 – Podpůrné prostředí pro rozvoj zaměstnanců a studentů • Vzdělávání, růst a duševní pohoda – základ pro rozvoj akademické komunity
4 – Doktorské studium nové generace • Doktorská škola jako nástroj komplexního rozvoje doktorského vzdělávání
5 – Digitální transformace • Institucionální procesní digitalizace ke zjednodušení administrativy • Datová podpora rozhodování a řízení
6 – Rozvoj systému transferu technologií a znalostí • Inovační ekosystém VŠCHT Praha: Od výzkumu k praxi • Budování institucionální odolnosti a bezpečnosti výzkumu

Každá strategická priorita má stanoveného odpovědného garanta na úrovni prorektora/prorektorky, resp. rektora. Implementace strategických priorit bude řízena projektově. Administraci využití příspěvku z PPSŘ 2026–2030 na úrovni instituce bude zajišťovat Oddělení pro strategie a rozvoj. Monitoring plnění cílů bude probíhat průběžně v rámci zpracování ročních zpráv. Ve třetím roce realizace proběhne se zástupci MŠMT důkladnější vyhodnocení dosavadního stavu naplňování strategických priorit, které může ovlivnit výši přiděleného ročního příspěvku na poslední dva roky plnění strategického závazku.

Vybrané cíle z rámců dílčích priorit

Chemie srozumitelně

Do roku 2030 si univerzita klade za cíl **udržet podíl zájmu o studium chemie na VŠCHT Praha na úrovni zhruba 3 % maturantů** a zároveň zvýšit kvalitu přihlášených studentů tak, aby se dařilo navýšit jejich propustnost do druhého ročníku při zachování požadovaných znalostí/kompetencí.

Kromě rozvoje propagačních a popularizačních aktivit směrem k žákům i učitelům bude také zaveden nový mechanismus sdílení zkušeností s přicházejícími studenty a jejich silných i slabých stránek pro cílené přizpůsobení výuky a podpory studentů v prvních semestrech studia bez snížení úrovně kvality studia.

V oblasti celoživotního vzdělávání je cílem vytvořit **ucelenou nabídku komerčních, rekvalifikačních a dovedňovacích kurzů/programů** zakončených uznávaným certifikátem, zaměřenou na prohloubení odborných kompetencí (upskilling) pracovníků chemického, energetického a souvisejících průmyslů a na rekvalifikaci (reskilling) lidí přicházejících z nechemických oblastí. Vytvořená pracovní skupina bude aktivně komunikovat se zástupci podniků a spolupracovat na vytváření odborných kurzů ČZV na míru potřebám průmyslových partnerů.

Od rozšířené relevantní a atraktivní nabídky celoživotního vzdělávání očekává VŠCHT Praha do budoucna rovněž zvýšené příjmy do rozpočtu univerzity.

Internacionalizace – cesta ke globální konkurenceschopnosti

Cíle směřují k vytvoření moderního, mezinárodně propojeného akademického prostředí, kde se studenti, doktorandi, postdoci i zkušení akademici setkávají v běžné výuce, ve výzkumu i v každodenním životě. Proto vznikne **plně integrovaný systém výuky v angličtině**, který umožní, aby se čeští a zahraniční studenti učili společně. Hostující profesori, vědci na sabatiklech i zahraniční specialisté se stanou běžnou součástí výuky. Rozvine se zde prostředí, ve kterém studenti českých a anglických studijních programů budou přirozeně integrováni během studia a získají mezinárodní kompetence, aniž by přitom museli univerzitu opouštět – fenomén označovaný jako „internacionalizace doma“.

Zároveň vznikne **jednotný a profesionální systém podpory zahraničních výzkumníků**, který propojí agendy doktorandů, postdoků i dalších skupin do jednoho efektivního modelu. Welcome Office se stane centrálním uzlem podpory všech příjezdových mobilit. Zvláštní pozornost bude věnována mladým výzkumníkům.

Systematickou podporou zahraničních mobilit studentů, akademiků i neakademických pracovníků chce univerzita vytvořit takové podmínky, aby se na VŠCHT Praha zahraniční zkušenost stala běžnou součástí studia i profesní dráhy.

Podpůrné prostředí pro rozvoj zaměstnanců a studentů

Do roku 2030 vznikne **ucelený, transparentní, centrálně řízený systém rozvoje kompetencí všech zaměstnanců**. Ti získají centrálně koordinovanou nabídku vzdělávání, zaměřenou na pedagogické, digitální, jazykové, manažerské i měkké dovednosti. Součástí bude i program wellbeingu, talent managementu a manažerský a leadership program, který podpoří generační obměnu a stabilitu týmů.

Vzdělávání zaměstnanců i studentů i poradenství budou dostupné v hybridní podobě, využívající LMS Moodle (e-learning.vscht.cz), videoportál Fenomio stream (stream.vscht.cz) i interaktivní publikace

na platformě FutureBooks. Tyto nástroje a systematická evaluace vzdělávacích aktivit umožní pružně reagovat na měnící se potřeby rozvoje pracovníků a vytvářet personalizované vzdělávací cesty s využitím moderních forem výuky.

Vznikne univerzitní **Centrum pro rozvoj kompetencí** pod Personálním odborem VŠCHT Praha, které převeze roli centrálního koordinátora vzdělávání všech zaměstnanců.

Podpora studentů se zaměří na prevenci, skupinové formy práce, mentoring a systémovou pomoc znevýhodněným skupinám. Administrativní procesy se zjednoduší a částečně automatizují. Data o potřebách studentů se stanou součástí centrálního systému analýz jako důležitý podklad pro cílené zlepšování prostředí.

Doktorské studium nové generace

Do roku 2030 vznikne moderní, centralizovaná a dlouhodobě udržitelná Doktorská škola, která bude základem proměny doktorského studia na VŠCHT Praha. Doktorská škola nabídne podporu wellbeingu, psychologické poradenství, mentoring, moderní informační systémy i širokou síť průmyslových partnerů. Bude také přirozeným centrem spolupráce Kampusu Dejvice.

Systematická **podpora zahraničních stáží doktorandů, inovovaný systém interních grantů a posílení systému podpory excelentních vědců a projektů** dále pomohou proměnit VŠCHT Praha do roku 2030 ve výzkumnou instituci, která rozvíjí doktorandy i mladé vědce v uceleném systému – od prvního roku studia až po první velké mezinárodní projekty. Student doktorského studia již nebude izolovaným výzkumníkem, ale aktivní součástí živého ekosystému, kde se setkává špičková věda, technologický transfer, podnikavost, interdisciplinarita i mezinárodní spolupráce.

Zkrátí se délka studia, zvýší se úspěšnost dokončení a poroste počet absolventů, kteří se uplatní v akademickém i průmyslovém prostředí. Díky průmyslovým doktorátům, licencím, spin-off firmám a úspěšným grantům by tak mohla univerzita diverzifikovat finanční zdroje, což posílí její stabilitu i mezinárodní reputaci.

Digitální transformace

Implementace generativní AI na institucionální úrovni umožní rychlé vyhledávání a zpracování informací, které jsou dnes rozptýlené v řadě interních dokumentů a předpisů. Tento nástroj bude postupně rozšiřován i na další úlohy na základě výsledků provedené analýzy vhodnosti využití AI ve vytipovaných činnostech – od podpory administrativy až po pedagogické procesy. Generativní technologie pomohou také při sumarizaci studijních materiálů, tvorbě interaktivních obsahů a zefektivnění komunikace, dále i ke zjednodušení a zrychlení vhodných administrativních procesů s vyčíslením případných úspor zdrojů.

Současně se budou rozvíjet interní informační systémy tak, aby byly propojené, uživatelsky přívětivé a bezpečné. Digitalizace studijní agendy bude pokračovat směrem k **plné elektronizaci spisu studenta**, napojení na spisovou službu a zpracování všech žádostí včetně rozhodnutí a odvolání. V oblasti personalistiky **se rozšíří elektronický oběh dokumentů a schvalovacích procesů**. E-learningové prostředí bude integrováno s AI pro snadnější práci se studijními materiály.

Velkým cílem je naplnit standard „paperless“ univerzity, což přinese nejen úsporu nákladů a času, ale i pozitivní dopad na životní prostředí. S rostoucí digitalizací poroste i význam **zajištění kybernetické bezpečnosti** na VŠCHT Praha.

VŠCHT Praha dále dobuduje robustní **Datové centrum**, které umožní analyzovat klíčové informace napříč agendami – od studijní úspěšnosti po hodnocení vědy a výzkumu. Datový sklad na platformě MS Azure propojí data ze studijních, ekonomických i personálních systémů a nabídne moderní reporting v Power BI. Díky tomu bude možné sledovat trendy, vyhodnocovat dopady realizovaných opatření a připravovat podklady pro řízení univerzity na základě dat.

Rozvoj systému transferu technologií a znalostí

Zásadním úkolem je vytvoření **jednotné infrastruktury pro správu duševního vlastnictví** v podobě propojeného informačního systému, který spojí patenty, projekty, spolupráci s firmami i komercializační aktivity. Vznikne digitální páteř transferu technologií – nástroj, který umožní přehlednou evidenci, strategické řízení portfolia i efektivní práci s průmyslovými partnery prostřednictvím CRM systému.

Vznikne **inkubátor zaměřený na pre-seed a deep-tech technologie** – tedy projekty náročné na čas, kapitál i odbornost, ale s mimořádným inovačním potenciálem. Inkubátor bude poskytovat podporu od prvního podnikatelského nápadu přes validaci trhu, sestavení týmu, právní a investiční přípravu až po vstup prvních investorů.

Institucionální odolnost a bezpečnost výzkumu se v akademickém prostředí stávají nezbytnou součástí moderní vědy. Na VŠCHT proto vznikne **protivlivový tým**, který propojí školu s celonárodní strukturou a stane se centrem odborné koordinace ve věcech bezpečnosti, zahraničních spoluprací i ochrany citlivých informací. Součástí bude zavedení jasných pravidel pro due diligence, vytvoření jednotných metodik a zavedení nástrojů, které umožní včas odhalit rizikové partnery nebo problematické projekty.

Vznikne též celoškolský systém řízení rizik – přehledný rámec mapující hrozby napříč fakultami a projekty.

Pohoda, klídek, tabáček – myslíte, že to stačí?

Vladislava Kůželová

Více než polovina Čechů se snaží aktivně pečovat o svou psychiku, přesto jejich psychická pohoda klesá. Nová data ukazují, že stres na sobě pozoruje téměř polovina Čechů, také psychická pohoda populace klesla na 50 %. A nejhůře jsou na tom mladí lidé do třiceti let.

Ženy se o sebe starají více, ale cítí se hůř než muži, v psychické pohodě je pouze do 20 % žen oproti 25 % mužů. Ženy také častěji pociťují stres, vyčerpání i strach a obavy. I přes nárůst stresu a pokles psychické pohody není obrázek o české duši jen černobílý. Průzkum ukázal, že lidé stále ve velké míře zažívají i silně pozitivní emoce. Jako nej-

častější způsoby, jak čelit negativním pocitům, lidé uvádějí pobyt v přírodě, čas strávený s rodinou nebo věnování se přátelům a koníčkům. Mladí o sebe více pečují, ale senioři se cítí lépe. Největší propast ve vnímání duševního zdraví se ukazuje mezi generacemi. Generace Z vykazuje nejvyšší míru stresu. To vše navzdory faktu, že právě mladí pravidelně sportují a nejaktivněji pečují o své fyzické zdraví, jehož kvalita bývá do značné míry provázána s duševním zdravím. Mladí si navzájem sdílejí antidepressiva i další léky. S léky ovlivňujícími náladu či emoce má zkušenost každý desátý mladý člověk. Tohle se nepíše a jistě ani nečte dobře.

Hodně se ví o tom, jak dobře jíst a jak je prospěšné se hýbat. Mnozí už skvěle jíme, dostatečně se hýbeme, jistě přiměřeně věku, ale to, co nám chybí, je pohoda – užívání si toho jídla, užívání si těla a života, zpomalení. Možná pamatujete časy makrobiotických kurzů, nesmyslné módní diety nebo dělení živin od sebe, démonizaci másla nebo propagaci nesmyslných dietních produktů. Dneska už bereme v úvahu, že jediné, co prospívá všem bez rozdílu, je jídlo z toho, co někde zdravě žije a není průmyslově zpracováno. A přitom je třeba vnímat a respektovat potřeby svého těla.

Podobně jako s jídlem se mnozí z nás už dostali i k pochopení prospěšnosti péče o sebe a dostatku pohybu. Běháme do fitka a někdy i maratony, jiní jezdí na kolech, zvedáme činky a poskakujeme v intervalech mezi cviky. Pak se usportovaní večer skládáme v lepším případě do postele, v horším k obrazovkám, v lepším případě k něčemu pohodovému, v horším a častějším k další práci nebo sledování zbytečných a stresujících obsahů. A nakonec nám to nejpodstatnější v tom běhu mezi prací, zdravým jídlem a prospěšným pohybem chybí. Pohoda. A přitom právě psychická pohoda je významná, protože je základem celkového zdraví, umožňuje efektivně zvládat stres, zlepšuje fyzickou kondici, imunitu, spánek, regeneraci, podporuje produktivitu, pozitivní vztahy a osobní růst. Není to jen absence problémů, ale stav rovnováhy, odolnosti a schopnosti plně žít. Lidé v psychické pohodě jsou přitažlivější pro okolí a lépe budují zdravé vztahy. Investice do duševní pohody se prostě vyplatí ve všech oblastech života. Pohodu v životě si musíme vytvářet sami, kombinací péče o tělo i mysl. Kombinací péče o sebe – spánek, pohyb, zdravá strava; pěstováním zdravých vztahů – rodina, přátelé; aktivním zvládáním stresu – relaxace, všímavost, umění říkat „ne“; hledáním smyslu života – koníčky, pomáhání druhým a péčí o své prostředí – domov, příroda. Klíčové je také umět přijmout emoce, i ty negativní.

Rady, náměty, doporučení, prostě co můžeme pro pohodu udělat. Pokud si z některých uděláte zvyk, tak zvýšíte i svoji spokojenost.

- *Pohodový začátek dne.* Vstávejte o něco dříve, užijte si získaný čas, abyste se rozhýbali u otevřeného okna, proběhli se po zahradě, pokud ji máte, nebo se protáhli a připravili snídani o něco poklidněji. Pohodově nastartujte den, namísto běhu místnostmi, útěku místo snídane

a doběhnutí do práce nebo do školy bez toho, že by se tělo a duše vůbec probraly.

- *Jídlo v klidu.* Při obědě vypněte veškerou elektroniku, nesledujte žádnou obrazovku a užijte si jídlo. Sebezdravější jídlo, které zhltnete v poklusu nebo bezmyšlenkovitě, vám nijak neprospěje. Naopak klid při jídle vede k lepšímu výběru i trávení.

- *Pohyb.* Během každého dne je potřeba pohyb, hýbat se. Nejlépe každou hodinu aspoň nějakou minutu. Vstaňte od počítače, protáhněte se, projděte se, naplánujte si nějakou pracovní schůzku vestoje nebo dokonce na procházce v blízkém parku. K běžným pohybům ideálně přidejte procházku po práci, někdy vytáhněte kolo, brusle, běžte si zaplavat, zahrát volejbal nebo s dětmi fotbal. Můžete klidně zapomenout na každodenní dřinu v posilovně, propocené triko, trenéra za zády i profi sportovní oblečení. Pro naše hlavy a těla je zásadní hýbat se v průběhu každého běžného dne. Moc se mi líbí cvičicí svačinka („exercise snacks“). Je to šance hýbat se, kterou zvládne úplně každý. Tento koncept si rychle získává srdce fyziologů, lenochů i věčně zaneprázdněných manažerů. Popularitu získávají tím, že fungují. Jde o krátké, maximálně několikaminutové cvičení, které zařadíte několikrát během dne. Něco jako espresso – malé, ale účinné. Budují se při tom svaly, zlepšuje metabolismus, podporuje mozková činnost a bojuje se proti stárnutí. A přitom stačí pár dřepů během dne, schoď místo výtahu, protažení během reklam v televizi, chůze při telefonování. Zásadní je autenticita, nebudete se přece fotit na reklamu na protein, jde o frekvenci, pravidelnost. Lepší je desetkrát za den vstát od stolu a tělo rozpohybovat, než si dát do těla jednou týdně. Výhodou cvičicích svačinek je časová nenáročnost, vystoupat schody se vejde i do toho nejhektičtějšího dne. Cvičicí svačinky jsou jednoduché, flexibilní a funkční.

- *Zážitek jako norma.* Zkuste občas něco nového nebo neobvyklého, i kdyby to měla být naprostá drobnost. Nečekaně zavolejte přátelům, připravte kávu i kolegyni, zatančete si v kuchyni u vaření, do kalendáře si namalujte obrázek.

- *Požitek z jídla.* Dopřávejte si pravidelně něco, co je zdravé a navíc to i chutná. Do džbánu s vodou hodte pár malin, upečte si jablko, objednejte si barevné jídlo a občas si kupte fresh juice. Nápaditě to promýšlejte.

- *Plánujte den.* Každý den před spaním anebo ráno u kávy si připravte svůj plán na daný den. Nejlépe uděláte, když do něj začleníte několik svých profesních úkolů a přidáte pár privátních cílů, od nejběžnějších povinností až po netradiční. Do seznamu si můžete dát všechna rozhodnutí pro naplnění vašich dalších zvyků. Přes den postupně zvládejte vše plánované pro práci, ale i pro sebe.

- *Poděkování před usnutím.* Nejlepším ukončením dne je vyjádření vděčnosti za zvládnuté a prožitě.

- *Samota a ticho.* Čas s přáteli a dobré rodinné vztahy nám jistě prospívají, co nám neprospívá je zahlcenost přemírou reálných povinností,

možnostmi virtuálních přátel a on-line zábavy. Chybí nám čas být sami sebou, vnímat své tělo a myšlenky. Náš svět je zahlcen událostmi a informacemi. Výsledkem je, že jsme pořád ve stresu a zakoušíme strach a úzkost. Naše mozky musí neustále řešit přemíru podnětů a zároveň i společenské interakce. Neustále být na příjmu nás unavuje a vyčerpává. Ticho podporuje tvorbu nových mozkových buněk, snižuje hladinu stresového hormonu kortizolu, mírní napětí i úzkost. Čas jen se sebou je prostor pro vnímání potřeb vlastního těla, pro obnovu vztahu k němu, pro péči o sebe, a to potřebujeme všichni. Když budeme v dobré kondici, můžeme podávat ty nejlepší výkony. Když budeme v pohodě, můžeme pohodu také rozdávat.

- *Digitální pořádek.* Aplikace, příslušenství, samotná zařízení nebo hromadění digitálních věcí nenápadně vysává naši mentální energii. Dopřejte si selektivní přístup, který nás dobře připraví na nový styl práce s technikou. Nemusí to nutně znamenat návrat k tlačítkovému telefonu. Obrovskou část života trávíme on-line na několika zařízeních současně. Uvažte výhody toho, že si uděláte digitální jasno, které nebude primárně o organizaci, ale bude o eliminaci. Vyberte si jednu malou věc, třeba třídění složek na ploše, dejte si termín a po splnění si dopřejte odměnu místo toho, abyste propadli panice z toho, co vás ještě čeká. Zkuste i jednu jednoduchou věc, procházku bez technologií, žádný telefon, žádná sluchátka, vůbec nic. Mozek si tak odpočine od neustálých podnětů, rozptýlení a pocitu, že musíte být pořád dostupní. Zkuste si ráno a po práci odkládat telefon do zásuvky, nechte vypnuté notifikace a zapněte vyzvánění jen pro případ nouze. Čas, co získáte, využijte k odpočinku, čtete knihu, jděte na procházku..., někdy je potřeba gadget prostě odložit. Vypněte ho, buďte s ostatními lidmi, travte více času v přírodě a naslouchejte sami sobě. A váš život bude přehledný, odlehčený a digitálně uklizený.

Společným bodem všech předchozích námětů, rad, doporučení je trénink uvědomění vlastních rozhodnutí a aktivit. Módní přehlušení každého momentu zvuky ze sluchátek anebo snímky z obrazovky nám bere možnost vnímat reálný svět, ve kterém se právě pohybujeme. Vnímat vítr, slunce, zpěv ptáků, hluk blížícího se auta, volání o pomoc, vůni z pekárny. Vnímat krásné budovy, dobré lidi a místa, která míjíme. Malé obyčejné chvílky naplní život a přináší více pohody než pár hodin blýskavých oslav.

Péče o duševní zdraví a pocit pohody může vypadat třeba takhle. Ke každému dni přistupuji s jasným záměrem, jakýsi řád mne uklidňuje. Učím se přijímat léčivou sílu přírody. Vaření je pro mne taková terapie, která posiluje duševní pohodu i vztahy. Zjistila jsem, že dostatek spánku je pro moji duševní pohodu zásadní. Bez něj nejsem tak odolná a nemám tolik energie. Dávám si pauzu na reset. Práce s dechem je pro mne nepostradatelným nástrojem pro zvládání stresu.

Vaše osobní zkušenosti a pozorování budou zdrojem té vaší inspirace. Pohoda je totiž velmi mnohostranný koncept. A vůbec nejde o to, převracet svůj život vzhůru nohama – jde spíš o malá, ale každodenní rozhodnutí. Uvidíte, jak se vám už po pár týdnech zlepší kvalita života. A nejen těch nejbližších dní, ale na léta dopředu.

*„Jsem modrá
da ba dee da ba daa
Da ba dee da ba daa, da ba dee da ba daa, da ba dee da ba daa“*

text písně Eiffel 65 “Blue”, 1998

Zpracoval Lumír Košař

TAK NĚJAK DOUFĀM,
ŽE TAM TEN NÁŠ
KOLEGA Z VŠCHT
ZAHLĚDNE I NĚCO
JINÉHO NEŽ JEN
ZADNÍ STĚNU
LEBEČNÍ...

